Veelvormig en rijk. Verschillend naar leeftijd, naar de jaren van uw genadestaat, naar de stormen waarmee ge te worstelen hadt. Naar de vorm uwer zonden en passiën. Bij geen twee geheel eender. In ieders hart een eigen werk, een eigen borduursel, een eigen handschrift van den Heiligen Geest.

Alleen van de ons *bewuste* leiding des Geestes in onze ziel is hier sprake. Want wel is er een *gemeene* leiding der ziel, ook bij de onbekeerden, die evenmin buiten den Heiligen Geest omgaat. Maar dit gaat onpersoonlijk toe. Zooals ge, zonder er iets van te bespeuren, met geheel onze aarde elk etmaal om haar as wentelt, zoo zijn de bewegingen die de Heilige Geest elk kind des menschen doet ondergaan. In elke bestraffing van zonde, in elke toespraak in de conscientie, door elk oordeel der publieke conscientie, onder alle bewerking van den tijdgeest en van de heerschende begrippen. Doch dit alles is de algemeene leiding, die allen ondergaan; zonder dat het doordringt tot het eigen bewustzijn, en zonder dat de persoon zelf er ook maar van verre aan denkt, dat hij met den Heiligen Geest te doen heeft.

Daarop echter doelt ons Pinksteren niet.

Pinksteren doelt op *den Heiligen Geest* die getuigt met *onzen* geest.

Dan is er getuigenis, een getuigenis dat we verstaan en waarvan we ons ten volle bewust zijn. En dit getuigenis komt van twee kanten. Het is tweeërlei. Eenerzijds het getuigenis van onzen eigen geest in ons, en anderzijds het getuigenis van den Heiligen Geest in onze ziel. En dit zóó, dat die beide getuigenissen elkaar dekken, dat ze akkoord gaan, en dat ze zich oplossen in heilige eenheid, in een geestelijke harmonie.

Hiervoor is veel innerlijke rust noodig. Veel zelfbezinning. Veel leven dicht bij zijn hart. Veel ingaan in zijn innerlijk gemoedsleven. Veel verkeer met zijn eigen ziel.

Het duurt reeds zoo lang eer men merkt, dat er in zijn hart *een eigen geest* leeft. Eer men dien *geest* van zijn *ik* van de gewone gemoedsaandoeningen heeft leeren onderscheiden. En eer men verstaat, dat die eigen geest in ons zich uitspreekt, ons toespreekt en in ons getuigt.

Dat getuigen van den „eigen geest" is heel iets anders dan het spreken van ons gewone *ik*. Dat *ik* in ons is, o, zoolang niets anders dan onze persoon die zich tegenover de wereld en tegenover anderen stelt, om zichzelf te handhaven, en te grijpen naar wat het begeert en te vangen waar het op aast.

Die eigen geest in ons staat *boven* ons ik. Ons ik leeft bij oogenblikken naar den indruk van het oogenblik. Maar die eigen geest in ons is het bestendige in ons wezen, zoo ge wilt ons *hooger ik*, dat, hoe ook teruggedrongen, altoos weer opnieuw ons naar den rechten weg dringt. Het is de bidder in onze ziel, zoodra we van het vormelijk gebed in het geestelijk gebed overgaan.

Onze „eigen geest in ons" is het geestelijk creatuur in ons, dat naar God dorst, en zijn God vindt. En daarom, als ge ten leven gered zijt, getuigt die geest in u, uw eigen geest, dat ge een kind van God zijt. Uit Hem geboren, door Hem gemind, en eeuwiglijk van Zijn liefde en genade verzekerd.

Maar juist hierdoor komt het dan in uw ziel tot de bewuste onderscheiding tusschen uw „eigen geest" en den Heiligen Geest, die *beide* in uw innerlijk leven getuigen.

Zoolang die beide voor uw besef nog ineengesmolten lagen, was er nog geen klaarheid, nog geen vastheid, nog geen hoogere genieting.

Ge mocht dan met uw Vader in de hemelen reeds veelvuldigen omgang hebben, maar dit is nog iets anders, dan dat uw geest in den tempel van uw eigen hart den Heiligen Geest ontmoet.

In het Goddelijk beleid der Voorzienigheid kunt ge *den Vader*, in den Verlosser uwer ziel *den Zoon* eeren en aanbidden, maar God den Heiligen Geest moet ge tegenkomen in de verborgen diepte van uw eigen hart.

Al het andere blijft nog op een afstand, maar als ge met God den Heiligen Geest in bewuste aanraking komt, is het vlak nabij u, binnen in u, in datgene wat in uw eigen wezen gemeenlijk nog dieper ligt dan uw gewone zielsbesef.

Eerst wist ge niet dat ge een verborgen leven in u omdraagt. Toen zijt ge gaan ontdekken, dat in dit verborgene van uw wezen uw hooger ik, uw eigen geest, leeft. En zoo kwam de geestelijke zelfkennis.

Maar toen is er heel iets anders u overkomen. Toen hebt ge ontwaard, ontdekt, dat er behalve uw eigen hooger ik, *nog iemand anders* bij u was komen inwonen. En met ontsetting, met heilige vreeze en met eindeloozen dank hebt ge toen bevonden, dat die andere, die bij u was ingekomen, ingekomen niet om bij u te vernachten, maar uw hart tot zijn tempel te vormen, *uw God, God de Heilige Geest zelf was.*

En van dat oogenblik af zijn er twee bij u van binnen. In het eens zoo vage, leege hart, ontwaart ge nu den heerlijken levensgloed van *twee* geesten. Eenerzijds *uw eigen geest*, waaraan uw lager ik zich onderworpen voelt, en anderzijds *den Heiligen Geest*, uw God, de wondere volkomenheid aller heiligheden.

Bij dien Heiligen Geest vergeleken is uw eigen geest niets. Ge beseft de creatuurlijke kleinheid van uw eigen geest, en ervaart de overstelpende majesteit van den scheppenden Heiligen Geest in uw binnenste. Die Heilige Geest kent u zooveel beter, zooveel dieper dan uw eigen geest. Maar ge bespeurt het dat die Heilige Geest uw geest met een heilige liefde omvat, u troost, en voor u bidt met verzuchtingen, die gij zelf nog niet verstaan kunt.

Zoo wordt uw eigen geest door dien Geest gesterkt, geheiligd, vrijgemaakt, opgeheven. Uw eigen geest, die dof was, vangt het licht op, dat van dien Geest in u uitstraalt en u innerlijk verlicht. En nu wordt het één verborgen omgang tusschen dien Heiligen Geest en uw eigen geest. Zaliger dan ooit. Veel rijker en inniger dan ooit te voren.

Altoos *die twee*: de Heilige Geest en uw geest. Nooit is er versmelting. Dat ware valsche, kranke mystiek. Maar steeds inniger verkeer en zaliger omgang.

En zoo komt 't tot het tweevoudig en toch éene *getuigenis*. Tot het getuigenis, in heilige harmonie, van dien Heiligen Geest en van uw eigen geest, dat 't wonder der herschepping in u volbracht is, en dat ge wel waarlijk geworden zijt *een kind van uw God.*

Amsterdam, 17 Mei 1907.

Dank zij de goede saamwerking, verkregen tusschen de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag en de Vereeniging tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen, is thans de eerste stap gedaan op den weg, wier einddoel een medische faculteit is.

De Vereeniging tot Christelijke verzorging van Krankzinnigen heeft Dr. L. Bouman, thans Geneesheer-Directeur van Bloemendaal, benoemd tot Geneesheer-Directeur van de op te richten Kliniek te Amsterdam. En de Directeuren van de Vrije Universiteit hebben Dr. Bouman benoemd tot Hoogleeraar in de Psychiatrie, Neurologie en algemeene Biologie, zoodat daarmede de eerste katheder voor de medische faculteit is gesticht geworden.

Met deze benoeming zijn wij van harte verheugd.

Niet alleen omdat de Vrije Universiteit daarmede toont, dat ze, wel verre van tevreden te zijn met de verkregen resultaten, naar uitbreiding van haar faculteiten streeft, maar ook omdat de keuze van Dr. Bouman een zeer gelukkige mag worden genoemd.

Dr. Bouman heeft als Geneesheer-Directeur van Bloemendaal eene uitnemende practische leerschool doorloopen om hem voor deze taak voor te bereiden. Met de verschillende vormen en gestalten van het zoo bange en treurige zielslijden der krankzinnigen is hij persoonlijk in aanraking gekomen; de methoden ter genezing heeft hij prâctisch kunnen toepassen en hare gevolgen bestudeeren, en zoo is hij zeker de geschikte man om onze Christelijke psychiaters mee te helpen vormen en hun leiding te geven bij hunne studiën.

Toch is het niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats om deze praktische bekwaamheid, dat de gedane keuze door ons met blijdschap wordt begroet. Voor een vakschool moge die practische bekwaamheid voldoende zijn, maar een Universiteit, die een eigen wetenschappelijk standpunt inneemt, vraagt naar meer dan dit. Voor haar is noodig een man met philosophischen aanleg, met wetenschappelijk inzicht, met vaste en blijvende overtuiging ten opzichte van de groote beginselvragen, die in de medische en verwante vakken zich voordoen. Wat Dr. Bouman op dit gebied reeds gepresteerd heeft o. a. door zijn artikelen in het Tijdschrift voor de Christelijke geneesheeren en natuurkundigen, toont, dat deze gaven in rijke mate hem geschonken zijn, en geeft grond om ook in de toekomst het beste van hem te verwachten. De Directeuren der Vrije Universiteit hebben aan Dr. Bouman daarom niet alleen opgedragen het onderwijs in de zielsgeneeskunde en wat met het zenuwleven van den mensch in verband staat, maar ook in de algemeene levensleer, omdat hier de meest ingrijpende vraagstukken in verband met de evolutiehypothese aan de orde komen.

Het spreekt wel van zelf dat één hoogleeraar, hoe rijk zijn aanleg ook wezen moge, niet een geheele faculteit representeeren kan. Er is geen sprake van, dat de Vrije Universiteit door deze benoeming reeds in staat zou zijn zelfstandig doctoren te kweeken. Maar wel zal Dr. Bouman aan de studenten, die studeeren aan de Rijksuniversiteiten en inzonderheid aan de stedelijke Universiteit te Amsterdam, gelegenheid geven om zijn colleges te volgen en daardoor met de Christelijke beginselen op dit gebied kennis te maken. Zoo zal vanzelf een school van Christelijke doctoren en biologen gevormd worden, die niet alleen aan de gestichten van de Vereeniging van Christelijke verzorging van Krankzinnigen, maar ook aan de wetenschap ten goede zal komen. En daardoor zal tegelijk worden voorbereid de stichting eener medische faculteit.

Moge God de Heere den arbeid van Dr. Bouman daartoe gebruiken, opdat ook op dit gebied der wetenschap de christelijke beginselen weer tot eere komen en de naam des Heeren verheerlijkt worde.

Onze opmerking, dat de modernen, die, nu ze zelf in de Hervormde Kerk in gedrang komen, voor de autonomie der gemeente pleiten, toch in 1886 mee hebben geholpen om den Amsterdamschen Kerkeraad, die voor diezelfde autonomie opkwam, af te zetten, ontlokt aan de *Hervorming* de volgende opmerking:

Daar zou over een en ander wel wat te zeggen zijn. Wij bepalen ons tot één enkele opmerking.

Ook ten tijde der doleantie waren er onder de modernen die meenden dat de eenige uitweg, principieel aangewezen, en in staat uit de kerkelijke troebelen te voeren, in de richting van de autonomie der gemeenten lag. Ons blad was o.a. die meening toegedaan. Wij zouden, ware er eenige kans van slagen, nog, met Ds. Adriani, een kerkelijke actie in die richting toe juichen.

Toch, ook de modernen die zóó dachten, moeten wel tegen het Amsterdamsche opzet in verzet komen. Want, toen „de Kerk van Amsterdam" hare zelfstandigheid op de bekende wijze wilde handhaven, deed zij dat tegen de kerkelijke wetten en tegen heel de kerkelijke organisatie in, op revolutionaire wijze. Ds. Adriani bedoelt langs wettelijken weg tot een organisatie te komen, waarin die zelfstandigheid haar recht verkrijgt, dus op den weg eener gewettigde kerkelijke actie. Daarin is, zouden wij zeggen toch wel eenig verschil.

Voor wat indertijd in deze richting wellicht ware te doen geweest, werd juist het optreden der „Kerk van Amsterdam" een beletsel. Het riep een felle reactie daartegen in het leven.

Het feit, dat de *Hervorming* in de hitte van den doleantiestrijd een der weinige bladen was, dat een nobeler toon deed hooren en ten deele voor het goed recht der doleerenden het opnam, zijn we niet vergeten. Onze opmerking gold niet de *Hervorming*, maar de moderne richting in het algemeen. En de *Hervorming* zal wel niet kunnen ontkennen, dat het haar geestverwanten waren, die in het Provinciaal Kerkbestuur van Noord-Holland en in de Haagsche Synode voor het kerkelijk doodvonnis over den Amsterdamschen Kerkeraad hebben gestemd.

Wat de *Hervorming* thans ter verontschuldiging van deze modernen aanvoert, houdt ook op haar eigen standpunt geen steek. Wat de Amsterdamsche Kerkeraad wilde was wel goed, maar de wijze, waarop hij dat uitvoerde, was, zoo zegt ze, in strijd met de reglementen en dus onwettig en revolutionair. Daarom was het kerkelijk doodvonnis verdiend.

Nu zullen we over dat onwettig en revolutionair geen twistgeding met de *Hervorming* opzetten. De *Hervorming* zal zich wel herinneren, dat zeer bekwame rechtsgeleerden destijds van oordeel waren, dat de Kerkeraad zelfs op reglementair standpunt volkomen wettig had gehandeld. En verschillende dezer rechtsgeleerden, zooals onder anderen de heer Van Bemmelen, waren modern.

Maar ook al ware de opmerking van de *Hervorming* juist en al had de Kerkeraad van Amsterdam tegen de reglementen in gehandeld, dan begrijpen we nog niet, dat de *Hervorming* daarmee de daad van haar geestverwanten vergoelijken kan.

Wat Luther, Calvijn en de andere Hervormers gedaan hebben, was reglementair minstens even onwettig en revolutionair. Toch zal de *Hervorming* het wel met ons eens zijn, dat de Hervormers bij de handhaving van een levensbeginsel der Kerk niet anders konden en mochten handelen dan ze deden. Ze eert met ons Luther's geloofsdaad, die de pauselijke bullen verbrandde, al was dit volgens het geldende Roomsche kerkrecht een der ergste overtredingen. Ze zou het de dwaasheid gekroond achten, wanneer een Protestant achteraf verklaren kwam: wat Luther, Zwingli en Calvijn wilden was wel goed en nuttig, maar ze hebben tegen de reglementen der Roomsche Kerk gezondigd, en omdat ze op onwettige en revolutionaire wijze optraden, verdienden ze een kerkelijk doodvonnis.

Maar hoe rijmt ze dan haar goedkeuring van de Hervorming met haar afkeuring van wat de Amsterdamsche Kerkeraad deed?

Met twee maten meten wil ze toch niet?

Is de thans door haar gestelde regel niet maar „een doekje voor het bloeden", maar werkelijk haar overtuiging, dan moet ze zich niet langer *De Hervorming* noemen.

Haar titel moet dan worden: *Hierarchisch-reglementair.*

De *Rotterdamsche Kerkbode* bevat de volgende mededeeling van den Kerkeraad der Gereformeerde Kerk (A) aan de gemeente:

Geliefden in onzen Heere Jezus Christus!

Gelijk u allen bekend is, was de Kerkeraad reeds het vorige jaar van oordeel, dat het komen moest tot ineensmelting van de Geref. Kerken A en B in deze stad. Hij heeft dit oordeel ook uitgesproken in het Concept-Besluit, dat indertijd in de Geref. Kerkbode ter kennis van de gemeente is gebracht.

Naar den aard van de hem verleende macht heeft de Kerkeraad echter dit oordeel niet als een wet der gemeente opgelegd, maar hij heeft mede naar het voorschrift der Gener. Syn. de gemeente daarover gehoord. Aan de broeders is gelegenheid gegeven, om eerst mondeling in enkele gemeentevergaderingen en daarna schriftelijk hunne bezwaren tegen dit oordeel des Kerkeraads in te brengen, terwijl eene Commissie werd benoemd om met de bezwaarde broeders over hun bedenkingen te spreken en die, zoo mogelijk, weg te nemen.

De Commissie heeft onderscheidene samensprekingen met de bezwaarden gehouden, waarin het evenwel niet gelukt is de bezwaren weg te nemen.

Toch meende de Kerkeraad, dat hij niet meer kon doen, dan hij tot dusver gedaan heeft. Het moest nu tot een beslissing komen. En daartoe is het ook gekomen. De Kerkeraad heeft nl. in zijn laatstgehouden vergadering 6 Mei j.l. onder aanroeping van des Heeren Naam besloten tot de ineensmelting over te gaan.

Voorzeker een belangrijk besluit, van welks gewicht alle broeders op het oogenblik, dat het genomen moest worden, ernstig doordrongen waren, een besluit ook, dat voor de gemeente van groote beteekenis is!

Moge de Heere het zegenen tot eere van Zijnen Naam en tot bloei Zijner Kerk.

De Kerkeraad der Geref. Kerk A:

J. H. Landweer, *h. t. Praes.*
G. van Bleek, *Scriba.*

Het is zeker smartelijk, dat het den Kerkeraad niet gelukt is door broederlijke saamspreking de bezwaren, die bij vele leden tegen de saamsmelting bestonden, uit den weg te ruimen. Een besluit tot saamsmelting, waarmee heel de gemeente van harte instemt, is zooveel gemakkelijker te nemen.

Toch kon de Kerkeraad, waar naar zijn overtuiging de saamsmelting door Gods Woord geëischt was en de ingebrachte bezwaren door hem niet gegrond werden geacht, moeilijk anders handelen dan hij deed, al begrijpen we dat dit besluit veel gebed en veel innerlijke worsteling zal gekost hebben.

Van harte hopen we, dat de bezwaarde broeders zich bij dit besluit van den Kerkeraad zullen neerleggen en dat door de saamsmelting de band der liefde en van de gemeenschap der heiligen zóó sterk moge werken, dat wie thans nog bezwaard is achteraf dankbaar zal erkennen, dat de Kerkeraad goed deed met dit besluit te nemen.

Genadeverbond en zelfonderzoek.

XXIX.

Dat we op de *heiligheid* van het Genadeverbond zoo sterken nadruk leggen, is, omdat daaraan de *realiteit* van het Genadeverbond hangt.

Wat we daarmede bedoelen zal thans duidelijk zijn.

Zoodra de Kerk op haar eigen terrein, en daarvoor is ze alleen aansprakelijk, de grenzen van het Genadeverbond te ver uitstrekt, wordt de innerlijke kracht en beteekenis van het Genadeverbond verzwakt.

De Kerk van Christus heeft naar Gods bestel de teekenen en zegelen van het Genadeverbond uit te deelen. Zij merkt dus, indien we het zoo mogen uitdrukken, wie tot het Genadeverbond behoort. Zoover de Christelijke doop strekt, strekt ook het Genadeverbond. Wat gedoopt is in de Christelijke Kerk, moet gerekend worden tot het Genadeverbond te behooren.

Nu kan de Kerk, dit zij voetstoots toegegeven, nooit een onfeilbaren maatstaf aanleggen. Al belijden we, dat het Genadeverbond naar de eigenlijke bedoeling Gods alleen de uitverkorenen geldt, hen alleen zalig maakt, aan hen alleen de weldaden des verbonds schenkt, de Kerk kan den maatstaf der verkiezing niet aanleggen, omdat ze niet weet wie uitverkoren zijn. Ze heeft daarom aan de ordinantie door God voor het Genadeverbond gegeven, zich te houden en gelijk we hebben aangetoond uit de Schrift en uit de Confessies der Gereformeerde Kerken, is deze ordinantie, dat het Genadeverbond omvat de geloovigen en hun zaad.

Beide begrippen, zoowel dat van geloovigen als van kinderen, zijn echter rekbaar gelijk we zagen. Vandaar dat sommige Christelijke Kerken bij de uitdeeling der sacramenten al zeer weinig ernst maken met den eisch van het geloof der ouders en in de practijk alles doopen, wat ten doop gebracht wordt. Keur, schifting, heilig houden van het sacrament des Doops is er dan niet. En die verzwakking bij den Doop gaat dan gemeenlijk gepaard met een verslapping van de tucht bij de volwassenen; men mist den moed om de sleutelen van het Hemelrijk te gebruiken; men bindt niet meer degenen, die in hun wandel of belijdenis als ongeloovigen openbaar worden; de grens tusschen de wereld en de kerk, tusschen het heilige en onheilige wordt uitgewischt.

Het gevolg daarvan is, dat de tegenstelling tusschen de innerlijke realiteit van het Genadeverbond en zijn uitwendige verschijning steeds scherper in het licht treedt. Dat beide, de uiterlijke verschijning en de inwendige realiteit, elkaar nooit volkomen dekken, is in deze bedeeling onvermijdelijk. Het Goddelijke openbaart zich op aarde altijd in menschelijke vormen. Een volmaakte Kerk van louter heiligen is er niet, en evenmin wordt er een openbaring van het Genadeverbond gevonden, die volkomen uitdrukt wat het Genadeverbond eigenlijk naar Gods bestel is. Het gebrekkige, het zondige, het onvolmaakte kleeft in dit leven ons altijd aan.

Maar al stellen we dit op den voorgrond, daaruit volgt nog niet, dat daarom de Christelijke Kerk niet geroepen zou zijn zooveel dit in haar vermogen is, het verbond heilig te houden. Een indringen in het verborgen leven der ziel, een keuren van wie waarlijk bekeerd is en wie niet, kan de Kerk niet. Maar wel heeft de Kerk toe te zien, dat ze de teekenen en zegelen van het Genadeverbond niet uitdeelt aan degenen, die zij ook naar het oordeel der liefde niet voor bondgenooten houden kan. Wie in belijdenis en wandel openbaar wordt als een ongeloovige, een verbondsbreker, een afvallige, dien mag de Kerk niet als bondgenoot beschouwen.

Het is de zonde van de volkskerk, dat ze dezen eisch van het Genadeverbond op zij schuift, om maar heel het volk in de Kerk op te nemen en te houden. Want een volkskerk met tucht is ondenkbaar. Zoodra men tucht oefent bij doop en avondmaal maakt men scheiding, sluit men een deel van het volk buiten de Kerk en kan de Kerk vanzelf geen volkskerk meer zijn. Natuurlijk is het niet onmogelijk, dat God heel een volk bekeert en in zijn wegen wandelen doet, zoodat dit volk metterdaad in het Genadeverbond staat. Maar we hebben hier niet met abstracte mogelijkheden, maar met den werkelijken toestand te rekenen. En wie om zich heen ziet, weet, dat bij alle christelijke volkeren de afval steeds verder voortgeschreden is en een waarlijk niet zoo klein deel ook van ons volk geheel van het Christendom is afgevallen.

Vandaar dat bij de zoogenaamde volkskerken, zoowel in Roomsche als Protestantsche landen, het Genadeverbond schier geheel in het uitwendige opgaat. In Frankrijk is nog zoo goed als heel de bevolking gedoopt en toch kiest de meerderheid van dit volk openlijk partij tegen de Christelijke Kerk en handhaaft een ministerie, dat niet alleen de roomsche kerk, maar het christendom zelf met de scherpste wapenen aanvalt. En zoo is het niet alleen in Frankrijk, maar het is evenzoo in Duitschland en Engeland, en in ons eigen land. Het Darbisme meent daarom zelfs, dat de Christelijke Kerken zoo diep zijn weggezonken, dat er geen redding meer mogelijk is. Alle Christelijke Kerken zijn van haar eerste liefde afgeweken; daarom zijn ze door Christus verlaten; de kerkvorm heeft uitgediend en de ware geloovigen hebben met den uitwendigen kerkvorm te breken, om alleen in geestelijke gemeenschap met elkaar te leven.

Het Darbisme mag daarin te ver gaan, maar wie op deze volkskerken het oog slaat, zal kwalijk kunnen ontkennen dat niet de waarheid, maar de leugen er heerscht. We bedoelen daarmede niet, dat in deze kerken niet bezielde en geloovige predikers optreden; dat er geen ware kinderen Gods in worden gevonden; dat Gods Geest er geheel uit geweken is om voor den geest uit den afgrond plaats te maken. Maar wel klagen we die volkskerken van *leugen* aan, omdat de realiteit vloekt met wat deze kerken beweren te zijn. Bij elken doop in deze volkskerken wordt nog beleden, dat de doop het sacrament der afwasschingonzer zonden door het bloed en den Geest van Christus is. Maar wie zou, zelfs veronderstellenderwijze, durven beweren, dat deze kinderen, uit voor het meerendeel ongeloovige ouders geboren en die straks zelf in het ongeloof opgroeien, wedergeboren en lidmaten van Christus lichaam zijn? Heel de gedachte van het Genadeverbond, van een verbond dat God met ons en onze kinderen heeft opgericht, wordt hier een fictie, een bedriegelijke voorstelling, een schijn waaraan alle werkelijkheid ontbreekt. En het is volkomen te begrijpen, dat in zulke volkskerken het ernstiger deel, de ware geloovige, de mannen en vrouwen die God waarlijk vreezen, van de onderstelling van het Genadeverbond niets meer willen weten. Het uitwendige Genadeverbond, het verbond zooals de kerk dat in haar sacramenten beteekent en verzegelt, heeft voor hen alle beteekenis verloren. Een doop, die aan *allen* wordt uitgedeeld, houdt daardoor vanzelf op een zegel van Gods genade te zijn. Want de genade Gods is niet algemeen, wordt niet aan allen geschonken, maar raakt de uitverkorenen alleen.

Vandaar dat in de volkskerk wel de onderscheiding moest opkomen tusschen het *uitwendige* en het *inwendige* genadeverbond. Dat het Genadeverbond een uitwendige en een inwendige zijde heeft; dat de zichtbare uitwendige verschijning niet geheel de innerlijke geestelijke realiteit dekt, stemmen we gaarne toe. Niet allen zijn Israël, die uit Israël zijn geboren. Maar dit is iets geheel anders, dan dat men het Genadeverbond zelf gaat splitsen in twee deelen: een uitwendig en een inwendig Genadeverbond, die steeds verder van elkaar af komen te staan. Het uitwendig Genadeverbond, dat de Kerk door haar sacramenten bezegelt, heeft dan met de werkelijke genade Gods niets meer uitstaande. Het is het uitwendig lidmaatschap der Kerk, het uitwendig gebruiken der sacramenten, het uitwendig belijdenis afleggen des geloofs. En daarnaast en geheel los daarvan komt te staan het inwendige, het waarachtige, het eigenlijke Genadeverbond, dat tusschen de ziel en God werd gesloten, dat in de waarachtige bekeering en het geloof bestaat en dat alleen de zaligheid medebrengt.

Die ontaarding en verwording van de heerlijke verbondsleer onzer vaderen is aan de volkskerk te wijten. En het is niet het minst daarom dat we met de volkskerk hebben gebroken, opdat het Genadeverbond weer in zijn geestelijke realiteit zou kunnen worden gegrepen en zijn troost aan de zielen van Gods kinderen zou kunnen brengen.

Uit de Pers.

Ds. Gispen schrijft in *de Bazuin* over het jaarlijks weerkeerend Meifeest der socialisten:

Op den eersten Mei van elk jaar wordt tegenwoordig, onder de beschaafde volken, het Meifeest, of het feest van den arbeid, gevierd. Die feestviering bestaat hoofdzakelijk in het houden van redevoeringen en optochten. Mannen, vrouwen en kinderen nemen er deel aan. Op enkele uitzonderingen na heeft dit feest doorgaans een kalm verloop.

Ds bedoeling van dit feest schijnt te zijn: openbaring van macht. Men wil aan de z.g. heerschende en regeerende klasse toonen, hoe machtig men is, en hoe heel het raderwerk des maatschappelijken levens stilstaat, als de arbeidende klasse het slechts wil.

Het Meifeest heeft dus ook een geestelijken oorsprong en een geestelijken grondslag.

Die mannen, vrouwen en kinderen, worden geleid door een geest, die machtiger is dan zij: een geest die hen bezielt en brengt waar hij hen hebben wil. Ook deze scharen van feestvierenden zijn afhankelijk van het intellect, van verstandelijke kracht, die de bewegende oorzaak is. Waar geen organist is zwijgt het orgel, en waar niet op de fluit gespeeld wordt, daar wordt ook niet gedanst.

Daarom is het niet verstandig om alleen op het verschijnsel te letten, en niet in aanmerking te nemen den geest, die dit verschijnsel in het leven riep.

We hadden, op den avond van den eersten Mei, te Amsterdam, een optocht van p.m. 14000 menschen, mannen, vrouwen en kinderen, die, in rijen van acht, met muziek en zang en fakkels, zich langzaam voortbewoog. In dien optocht viel hetzelfde waar te nemen, wat men dagelijks in het maatschappelijk leven kan waarnemen: het onderscheid namelijk tusschen arm en rijk. De bond der diamantbewerkers, de millionairsbond onder de arbeiders, schitterde met lichtgevende fakkels en een krachtig muziekcorps; terwijl andere vakbonden slechts verlicht werden door een paar sjofele lampions, marcheerende op de maat van een trommel, en nog anderen geheel in duisternis zich voortbewogen, hun feestvreugde uitende in luid gezang.

Precies zooals het in de klassenmaatschappij ook toegaat; onderscheid tusschen rijk en arm van de geboorte af tot het kerkhof toe.

En ook ontbreekt onder de feestvierenden, evenals in de klassenmaatschappij, de eenheidsgeest.

Terwijl de feestvierenden, onder de bescherming der politie, zich voortbewogen, in langen optocht, vergaderden de Separatisten, de Vrijen, de vrouwen en mannen, die maling hebben aan de politiek, die begeeren de directe actie, die op staanden voet den boel kapot willen slaan, in het Paleis voor Volksvlijt.

Overal dus verdeeldheid.

De toeschouwer, die de geestkracht bezit om, onder alles wat hij hoort en niet, nochter te blijven, ziet in deze verschijnselen een beeld der toekomst. Ook wanneer de tegenwoordige maatschappij geheel omgekeerd en op andere grondslagen gevestigd is, en alle lichten des hemels zijn uitgedoofd, zullen er ook zijn wier pad met muziek en lichtende fakkels aangenaam wordt gemaakt, terwijl anderen het met een trommel en een lampionnetje zullen moeten doen, en een diamantklover of slijper van den eersten rang dan ook allicht een menschwaardiger bestaan zal hebben dan de werkman, die de fabriek moet schoonhouden, en de man, die de stadsriolen ledigt of het vuilnis aan de huizen ophaalt.

Geleerdheid, principes, theorien zijn onmisbaar, maar zij maken het leven niet. Dat geldt voor de Socialisten evengoed als voor andere menschen. Maatschappijen kunnen worden vernietigd of vernieuwd; volken kunnen opkomen en verzinken; er kunnen grondwetten, constituties, kieswetten enz. enz. komen en vergaan; maar onder dat alles en niettegenstaande dat alles blijft het leven 't leven en de mensch een mensch.

En ook zal altijd de menigte geregeerd worden. Alleen de muzikanten, die vooropgaan, blazen en geven de richting aan, waarin de menigte moet marcheeren.

De tijd kan echter komen dat de menigte zelf

de musikanten kiest, en dat ieder mensch, al wordt hij niet met een stembiljet in de hand geboren, spoedig na zijn achttiende jaar toch een stembiljet in de hand krijgt; maar ook dan nog zal het aantal geregeerden veel grooter zijn dan dat der regeerders. Twee menschen kunnen niet op dezelfde plek staan. Zij kunnen naast elkander, boven of onder elkander staan, maar nooit op een en dezelfde plek; dat is onmogelijk.

Ophefing van het privaatbezit beteekent dan ook volstrekt niet dat alle menschen evenveel zullen bezitten en even aangenaam zullen leven. Het is een wijsgeerig stelsel, waarvan de uitvoerbaarheid eerst door de praktijk bewezen moet worden. Maar het is een stelsel, dat onder alle godsdienstige en politieke partijen geheime aanhangers of openbare verdedigers vindt, een medicijn, zoo men meent, dat misschien te eeniger tijd op de kranke maatschappij zal beproefd worden.

Evenals zoo'n optocht op den eersten Mei, gaat heel de wereld-geschiedenis voorbij en er zal gebeuren wat onvermijdelijk is. Als wij maar niet elkander in slaap zingen met het lied, dat het socialisme toch eigenlijk niet zoo machtig is als het wel lijkt. Wij moeten integendeel waken en bidden, dat wij niet in verzoeking komen. Het begint al tot de uitzonderingen te behooren een jong mensch, van eenige ontwikkeling, te ontmoeten die niet, meer of min, met socialistische idéeen bezmet is. De halve geleerdheid brengt vele menschen tot razernij.

De menschen die in een optocht meêloopen doen 't om niet. Maar het is de geest die er achter zit. En de ondervinding heeft het geleerd, en zal 't verder leeren, dat alle geest, die ontkent dat Jezus Christus, de eeuwige Zoon Gods, in het vleesch gekomen is, de geest is van den antichrist. Het modernisme moge in de volkskerk kracht verliezen, in het volksleven is het en wordt het de heerschende macht. En op politiek gebied moge, om bij ons land te blijven, tusschen Mr. Tydeman en Mr. Troelstra een zeer groote afstand zijn, in het „stegen" zijn ze toch één, en helpen ze elkander aan de kracht, aan den tijd overlatende wie van beide, ten slotte, aan het langste eind zal trekken.

Zou het daarom niet wenschelijk zijn, dat overal, van Overheidswege, voldoend openbaar, lager, Christelijk onderwijs werd gegeven, om daardoor een beteren geest onder het volk te brengen en de christelijk historische grondslagen der maatschappij te bewaren en te versterken?

Goedhartige lezer, mag ik u ook een vraag doen?

Zou het niet wenschelijk zijn dat, in ons goede land, maar ééne Kerk bestond, heilig, algemeen en christelijk, waarin volk en Overheid boog voor den door God gezalfden Koning?

Laat ons intusschen, onder al dat wenschelijke, trachten nuchter te blijven, door geen illusies onzen geest te bedwelmen, maar de werkelijkheid aanvaarden, zooals die is, en, volgende het voorbeeld der oudere tijdgenooten, het werk doen, dat voor de hand ligt. Laat ons, van onzentwege, zorgen, dat er overal goede, christelijke scholen zijn. Toen, in bange tijden, de christenen zorgden voor christelijke scholen, heeft God gezorgd voor christelijke onderwijzers, die het povere bestaantje aanvaardden, in het geloof dat zij, als dienstknechten Gods hun volk en hun land en de kerk des Heeren dienden. En zij zijn tot een grooten zegen geweest, en hunne gedachtenis blijft in zegening. Dat was, niettegenstaande strijd en druk, een mooie tijd, voor het geloof en de liefde.

Wij weten echter, dat de liefde niet altijd »bestendig van duur is". Dat leert ons Gods woord en de geschiedenis, en dat ook van de edelste dingen het mooie kan afgaan. Zoodra godsdienst en opvoeding regeeringszaak wordt gaat er het mooie af.

De socialisten zullen het ook ondervinden dat, als hun leiders eenmaal de regeering in handen hebben, het mooie van het Meifeest afgaat. Dan zullen ze gedrild worden en gehoorzaamheid moeten leeren, zooals zij zich nooit hadden voorgeteld, en met weemoed kunnen denken aan de mooie Meifeesten, die ze in de kapitalistische maatschappij vieren mochten.

Niet alleen aan 't slot, maar overal tintelt de fijne humor, die een nauw verholen glimlach u om de lippen brengt.

Dat „goedhartige lezer, mag ik u ook eens een vraag doen" tegenover de christelijk historischen met hun illusie van een openbare Chistelijke school, toont met één woord waar de fout van heel dit stelsel schuilt.

Oud moge Ds. Gispen zijn, maar zijn pen is nog niet verouderd en hij zegt de dingen zoo raak, dat menige jongere 't hem benijden mag.

Officieele Berichten.

Door woningverandering van onzen predikant, is het adres van den kerkeraad der Geref. Kerk te Ruhrort: Ds. G. W. Akkerhuis, Friedrich Wilhelmstrasse 21, Ruhrort.

K. van Oostende, *scriba.*

Ruhrort, 13 Mei 1907.

Hulpbehoevende Kerken in Zuid-Holland.

Vergadering van Deputaten der beide Particuliere Synoden van Zuid-Holland voor de hulpbehoevende Kerken (Art. 11 en 13 K. O.) D.V. Maandag 27 Mei a.s. te Rotterdam, Hovenierstraat, 11 uur.

Namens het Moderamen:
W. B. Renkema, *secret.-penningm.*

Generale kas voor Emeriti-predikanten, Pred.'s Weduwen en Weezen.

De hulpaanvragen der Particuliere Synoden, ten behoeve van de verzorging naar Art. 13 K. O. voor 1907—1908, worden met de noodige bijlagen ingewacht vóór of op den 15en Juli a.s. bij den ondergeteekende.

W. B. Renkema,
1ste scriba van dep. der Gen. Kas.

Rijnsburg, 13 Mei 1907.

Particuliere Synode van Zuid-Holland, (Zuidergedeelte).

De particuliere Synode van Zuid Holland, (Zuidergedeelte) zal D.V. gehouden worden op Dinsdag den 2en Juli a.s. te Dordrecht, in de Wilhelminakerk.

Namen der afgevaardigden, stukken voor het agendum enz. worden ingewacht vóór 10 Juni.

Namens de roepende kerk van Dordrecht:

H. G. de Jonge, *praeses.*
J. Sterk van de Weg, *scriba.*

Classis Meppel.

De vergadering der classis Meppel zal D.V. gehouden worden 21 Mei a.s.; tijd en plaats bekend.

Namens de roepende kerk van Hoogeveen:

T. Oegema, *praeses.*
J. Eikelboom, *scriba.*

Hoogeveen, 14 Mei 1907.

Provinciale Synode van Drenthe.

De Provinciale Synode der Geref. Kerken in Drenthe zal D.V. gehouden worden 11 Juni a.s. te Hoogeveen.

Stukken voor het agendum te zenden aan den eersten ondergeteekende.

Namens de roepende kerk van Hoogeveen:

Ds. T. Oegema, *praeses.*
J. Eikelboom, *scriba.*

Hoogeveen, 14 Mei 1907.

De Pinkstercollecte.

Aan de Gereformeerde kerken in Nederland.

Toen Christus met Zijne discipelen in de Paaschzaal was en de jongeren ontroerd werden en bedroefd omdat hun Heere zou heengaan, heeft Hij ze getroost en bemoedigd, zooals Hij alleen dat kon. Zij moesten *niet* bedroefd zijn; Hij zou heengaan, zeker, doch zij zouden er geene schade van hebben; *Hij was* en *bleef* hun Heiland; en bovendien zou Hij den Vader bidden om een' anderen Trooster, Die altijd bij hen blijven zou.

En Jezus heeft woord gehouden. Ook hier geldt: „Die het beloofd heeft is getrouw." De andere Trooster, de Heilige Geest, keerde op den dag des Pinksterfeestes in de gemeente om altijd in haar te blijven, en stortte Zijne gaven op overvloedige wijze in haar uit. Toen sproten de gelooviger uit *Jood* en *Heiden* uit als „wilgen aan de waterbeken"; in de vertoosting des Geestes mochten zij wandelen; en vele vruchten werden gezien, vruchten van geloof, liefde, blijdschap, vrede, barmhartigheid en dergelijke.

Die heerlijke gebeurtenis wordt dezer dagen weer in de samenkomsten der gemeente be sproken, terwijl dan tevens de zoogenaamde *Pinkster-collecte* voor de zending wordt gehouden.

Geliefde Broeders en Zusters! Wij vragen U: gedenkt bijzonder aan die collecte. Er is zoo veel noodig voor de zending; er zou nog zoo veel meer kunnen worden gedaan, als er maar geld aan kon worden besteed. Zij er daarom, als vrucht van de bespreking van de rijke gave des Geestes, die geschonken is; als vrucht ook van de verlevendigende werking des Geestes in ons eigen hart,' gezindheid om *mild* en *blijmoedig* te geven! Geven zij ons niet alleen een *plicht*, ook een *voorrecht!* En moge dan ons blijmoedig en milde geven zoo gezegend worden aan ons eigen hart, dat wij zeggen kunnen: Het heeft mij *niets armer*, maar wel *veel rijker* gemaakt.

Namens de deputaten der Generale Synode voor de zending,
Ds. H. Dijkstra, *voorz.*
Ds. H. Hoekstra, *ass.*
Ds. W. Breukelaar, *penningm.*
Dr. J. Hania, *secr.*

Kort verslag der classis Woerden, op 1 Mei j.l. gehouden te Alfen.

De praeses der roepende kerk, Ds. v. Dijk, opent de vergadering met het zingen van Ps. 136 : 1 en het lezen van Joh. 14 : 12—26 en gebed.

Alle kerken zijn vertegenwoordigd; Dr. van Lonkhuizen, Ds. Gunst en Ds. Koffyberg werden naar toerbeurt als Praeses, Seriba en assessor aangewezen.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De kerkeraad van Woerden rapporteert dat hij de boeken van den classikalen quaestor heeft nagezien en in orde bevonden.

Een schrijven der classis Harderwijk wordt voor kennisgeving aangenomen.

Een protest van een broeder uit de kerk van Woerden aan de classis gericht, zal beantwoord worden.

Van de gehouden kerkvisitatie wordt rapport uitgebracht en besproken.

Ds. Brouwer rapporteert over de zending; dienaangaande worden de noodige besluiten genomen.

Ds. v. d. Heyden c.s. rapporteeren aangaande hun deputaatsschap naar de kerk van Nieuwkoop; de aldaar gerezen moeielijkheden zijn in der minne geschikt.

Rapport wordt uitgebracht door Ds. v. Dijk aangaande aan te brengen wijzigingen in het besluit der voorgaande classis in zake de Predikantstractementen. De commissie wordt gecontinueerd en aangevuld en zal, na met de kerk van Oude-Wetering overleg gepleegd te hebben, aan de kerken tegen de eerstvolgende classis nadere voorstellen doen toekomen.

Een verandering in de grensregeling tusschen de kerken van Oudshoorn en Woubrugge wordt op beider verzoek en overeenstemming in deze, goedgekeurd.

Aan afdragen van verschuldigde contributie's aan de Theol. School wordt nog door den penningmeester Dr. v. L. herinnerd.

De vacatuurbeurten als volgt geregeld:

Ter Aar: Juni: Dss. v. d. Voet en Brouwer, Juli: Ds. v. d. Heyden, Aug.: Ds. Kajan.

Noorden: Juni: Ds. Gunst, Juli: Ds. Elshove, Aug.: Dss. v. Dijk en Koffyberg.

Nieuwkoop: Juni: Ds. Koffyberg, Juli: Dr. v. Lonkhuizen en Ds. Kajan, Aug.: Dss. Schoenmakers en v. d. Heyden.

Nieuwveen: Juni: Ds. Schoenmakers, Juli: Ds. v. d. Voet, Aug.: Ds. Brouwer.

Waarder: Juni: Dr. v. Lonkhuizen, Juli: Ds. v. Dijk, Aug.: Dss. Elshove en Gunst.

Afgevaardigd naar de Part. Syn. van Juni a.s. te Alfen: primi: Dss. Brouwer, Schoenmakers, Koffyberg; primi br. oud.: A. Verduin, W. Snel, J. Eigeman; Secundi: Dss. Elshove, Gunst, v. d. Heyden; sec. br. oud.: P. v. Bemmel, W. Engel, P. v. d. Neut.

Na rondvraag en censuur, art. 41 D. K., sluiting door den Praeses.

Op last der classis voornoemd:
Ds. H. Koffyberg,
h. t. assessor.

Onze Visschers.

Wederom maken zich een tweetal broeders, en wel Ds. Datema van Delfshaven en Ds. v. de Wal van Hillegom, op, om naar de Shetlandseilanden te gaan en daar te arbeiden onder onze visschers.

En nu kom ik ook weder, namens de Zeekerken, tot u, waarde lezers, om u ernstig en dringend te verzoeken, mij ook nu weer Bijbels, N. Testamenten, boeken, boekjes en tractaatjes toe te willen zenden, om die onder de visschers te doen verspreiden.

Onze Broeders hebben daar in het hooge Noorden zulk een uitnemende gelegenheid om Christelijke lectuur te verspreiden. Zij komen in aanraking met duizenden van onze landgenooten, die maandenlang verstoken zijn van de bediening des Woords, ja waaronder er velen zijn die met dat Woord geheel onbekend zijn.

Tot nu toe zijn er steeds geweest, die mij van de noodige lectuur voorzagen.

Verleden jaar hadden wij het genoegen vijf kisten naar Lerwick te kunnen zenden. Ik hoop dat ook nu onze roepstem niet tevergeefsch zal zijn. Een ieder zie zijn boeken eens na. Waarschijnlijk is er wel iets bij, wat voor de visschers zeer goed dienst kan doen. Hebt gij echter geen geschikte lectuur, verblijd mij dan door een gave in geld, waarvoor ik dan Bijbels, boeken enz., zal aanschaffen.

Reeds meermalen deed ik dit.

Uitgevers van traktaatjes zullen ons zeker ook nu niet vergeten!

Uwe toezendingen ontvang ik gaarne vóór 22 Mei a. s. daar het anders te laat wordt.

S. T. Goslinga,
pred. te Schiedam. Westvest 39.

Buitenland.

Engeland. Eene poging tot oplossing der schoolquaestie. Motie voor scheiding van kerk en staat. Een woord van de Christian.

Een nieuwe poging is door het Engelsche ministerie in het werk gesteld om de schoolquaestie tot oplossing te brengen. Een wet werd voorgesteld of liever een enkele paragraaf, die door het Lagerhuis reeds werd aangenomen, waarbij bepaald wordt, dat voortaan in de door den staat overgenomen kerkelijke scholen, de kosten van het Godsdienstonderwijs niet meer uit het geld van belastingbetalers zullen voldaan worden. Als deze kleine „bill" ook door het Engelsche Hoogerhuis wordt aangenomen, zal de lijdelijke tegenstand, die in Engeland hier en daar aan de bestaande schoolwet wordt geboden, denkelijk wel ophouden. Vooral in Wales vindt die tegenstand plaats, welke bestaat in het weigeren van betaling der door de overheid vastgestelde schoolbelasting. In het vorstendom Wales is dit verzet tegen de bestaande wet zoo sterk, omdat daar de meerderheid der bevolking tot de Dissenters behoort. Of de nieuwe paragraaf hen bevredigen zal?

Het Engelsche Lagerhuis nam ook dezer dagen een motie aan, die de strekking heeft, de wenschelijkheid uit te spreken van de losmaking der banden die de kerk aan den Staat verbinden. Deze motie werd voorgesteld door afgevaardigden die tot de Dissenters behooren. Voor Engeland zal die motie voorloopig geen practische gevolgen hebben, daar de regeering zich tot niets heeft willen verplichten. Toch is het aannemen van zulk een motie een teeken des tijds. Wellicht zal het echter in Wales spoedig tot scheiding van Kerk en Staat komen, evenals deze reeds in Ierland tot stand kwam. In Ierland behoort het grootste deel der bevolking tot de Roomsche Kerk, en het ging op den duur niet aan om de kleine Protestantsche Staatskerk op kosten van het algemeen met uitsluiting van de andere kerken te onderhouden. Hetzelfde is sedert jaren het geval in Wales, en daarom zou het ons niet verwonderen, dat weldra ook daar de finantieele band die de Engelsche Kerk aan den Staat bindt, werd verbroken.

In *The Christian* vonden wij de volgende opmerkingen, die wel ook in onze kringen mogen overwogen worden. Bij de critiek, die dikwijls gemaakt wordt op de kerken en hare roeping ten opzichte van het volk, wordt vaak over het hoofd gezien, dat de maatstaf voor het succes, die in de wereld aangelegd wordt, geheel verschilt van dien welken de Heere zelf heeft vastgesteld.

In „de grondwet van het Koninkrijk Gods", zeide Hij tot Zijne discipelen, dat de weg ten leven nauw is en de poort eng die tot het leven leidt, en dat weinigen dezelve vinden. Zijn eigen optreden onder het volk bewees dit op een treffende manier. Duizenden verdrongen zich om Hem toen Hij uitwendige gaven uitdeelde — een handvol menschen bleef over, die Hem als Zaligmaker noodig had. Dit is gedurende de negentien eeuwen van het bestaan van de Kerk van Christus telkens opnieuw aan den dag gekomen. Het is nooit moeilijk op de een of andere manier het volk te bereiken. „Succes" ligt langs de lijn van den minsten wederstand. Maar juist omdat het Evangelie het wederstaan van de zonde en zelfverloochening eischt, is de weg smal en de poort eng. Het is verkeerd een tegenstelling te maken tusschen het „succes" waardoor volksmenigten vergaderd worden met het doel om haar te amuseeren, en de „mislukking" van weinige menschen, die met alle macht aangezet worden om tot elken prijs den wil Gods te doen. Wij behooren evenzeer te waken tegen de uitersten: het goedpraten der indolentie en het aanvaarden van elk „succes" als een bijzonderen goddelijken zegen.

Men mag geen steen onaangeroerd laten om de menschen door alle wettige middelen onder Christelijken invloed te brengen; maar wanneer dat gedaan is, zal het toch altijd waar blijven, dat de poort tot het leven nauw is".

— Dr. Pierson over het spreken in tongen.

In de laatste jaren zijn in verschillende centra als Los Angelos, Californie, zekere deelen van Indië en China, Noorwegen, Zweden, Wales enz. ongewone verschijnselen op geestelijk gebied waargenomen. Sommigen meenden, en hielden dit met veel nadruk staande, dat deze verschijnselen hun oorsprong hebben in een buitengewone gave van den Heiligen Geest, namelijk het spreken met tongen, gelijk dit in den apostolischen tijd te Corinthe gevonden werd.

De bekende Amerikaansche predikant Dr. Arthur T. Pierson, die tegenwoordig in Engeland vertoevende, zich zoo krachtig weert tegen de z. g. nieuwe Theologie, heeft ook gemeend over die verschijnselen zijn oordeel te moeten uitspreken, en daarom begon hij met een ontleding van hetgeen in 1 Cor. XIV te lezen staat.

Daar in Nederland met name bij de zich noemende Apostolischen ook de bovenbedoelde verschijnselen zich voordoen en deze daaruit meenen te mogen afleiden, dat zij een levend geloof bezitten, terwijl aan andere kerken een dood geloof wordt toegeschreven, zoo is het niet ondienstig om in enkele woorden te resumeeren wat Dr. Pierson uit genoemd hoofdstuk put. Het is voor hen die eenige studie van deze zaak en daarom van 1 Cor. XIV gemaakt hebben, niets nieuws, maar ter wederlegging van een nieuwe secte die meent de H. Schrift „hout, hooi en stoppelen" te kunnen noemen, wijl zij het goud en de edelgesteenten dagelijks uit den hemel ontvangt, kan het zijn nut hebben, uiteen te zetten wat Dr. Pierson op grond der Schrift leert.

1. Het spreken in een vreemde tong (de Statenvertaling heeft volgens ons ten onrechte vertaald „taal") is onverstaanbaar voor de gemeente. Als het echt is en niet nagemaakt, is het als zoodanig alleen bekend bij God.

2. Het spreken met tongen is daarom niet stichtelijk voor de menschen. Terwijl het propheteeren nuttig is tot „stichting, vermaning en vertroosting", zoo kan het spreken in tongen de hoorders slechts doen verbazen.

3. Het spreken in tongen is daarom vergelijkenderwijze ongewenscht en ondienstig. Onder de geestelijke gaven wordt het in 1 Cor. XII 7—10 onder de laatste genoemd, terwijl zeven gaven des Geestes daarvóór vermeld worden.

4. Het spreken met tongen, zal het werkelijk waarde hebben, is afhankelijk van een andere gave des Geestes, namelijk het uitleggen der tongen (1 Cor. XII: 10). Er is in het spreken in tongen zonder uitlegging geen heil.

5. Bovendien kan het spreken in tongen ontaarden in een ijdel verhaal van woorden; niemand kan zeggen, wat daarvan gezond en wat daarvan ongezond is en wat daarin valsch en wat daarin echt is.

6. Het spreken in tongen is eerder een middel tot verdeeldheid als tot nauwere verbinding. Toen men in Babel elkander niet meer verstond, werd het menschelijk geslacht verstrooid, en daarom ook, indien ik de kracht der stem niet weet, zoo zal ik hem die spreekt barbaarsch (dat is: een vreemdeling) zijn en hij die spreekt zal bij mij barbaarsch zijn.

7. Zulk een gave is daarom meer een belemmering dan een bevordering van eene gemeenschappelijke godsdienstoefening.

8. De apostel betoogt dan ook dat het spreken in tongen alleen, zonder uitlegging, verkeerd moet werken. Hij zegt o. m.: „Indien dan de geheele gemeente bijeenvergaderd ware en zij allen in vreemde tongen spraken, en eenige ongeleerden of ongeloovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?

9. Wanneer de gave van het spreken in tongen is geschonken, dan moet het gebruik maken dier gave behoorlijk geregeld worden. Volgens die regeling mogen slechts twee, hoogstens drie personen in de gemeente in tongen spreken, en dan niet te gelijk, maar de een na den ander, terwijl zij die de gave bezitten, moeten zwijgen wanneer er geen uitlegger is.

10. De apostel betoogt ten slotte, dat God geen God van verwarring, maar van vrede is. Daarom, het spreken in tongen moet niet verboden worden, het is niet te begeeren, maar wel dient gestreefd naar de stichtelijke, onderwijzende, verstaanbare uitingen van de leeringen die door den Heiligen Geest ingegeven worden.

11. Voorts toont Dr. Pierson aan dat het spreken met tongen zoo gemakkelijk kan nagebootst worden. De duivel die een meester is in het nabootsen, legt er zich vooral op toe om de openbaringen van den Geest Gods na te doen. De uitlegging kan niet alleen het spreken met tongen stichtelijk maken, maar door haar kan men alleen te weten komen, of zulk spreken door den Geest of nagemaakt is.

12. Sommigen meenen dat de uitdrukking van Paulus, „laat de vrouwen zwijgen in de gemeente", speciaal doelt op het spreken met tongen. Zij liepen gevaar toen zij tot de vrijheid die in Christus is, geroepen werden, tot een wild fanatisme te vervallen. Wat moet nu ons oordeel zijn over „het spreken in tongen" in den tegenwoordigen tijd? In geen enkel geval ging dit spreken vergezeld van de gave der uitlegging; daarom moet het, bij afwezigheid van een uitlegger, onderdrukt en niet uitgelokt worden.

Maar juist het tegenovergestelde heeft in deze dagen plaats. Men zoekt die openbaringen op te wekken door langdurig vasten en gebed, alsof de kracht om te spreken in tongen, al is dit spreken ook onverstaanbaar voor anderen, de groote gave bij uitnemendheid is. Er zijn wilde uitbarstingen van fanatisme geweest, die eene ordelijke vergadering tot een Babel van verwarring maakten.

Toen deze gave der tongen zich het eerst in Amerika openbaarde, leidde dit in een van de grootste kerken van de kust van de Stille Zuidzee tot scheuringen; dit ging vergezeld van zulke uitersten in andere richting dat het behoudende volk van verre stond.

In Engelsch Indië kwam bij eenzelfde beweging de eigenwilligheid bijzonder aan het woord. In plaats dat de geest der propheten den propheten onderworpen was, was er een hardnekkig voortgaan op verschillende manier zonder dat men het oor wilde leenen aan het Woord Gods. In geen enkel opzicht werd het openbaar, dat door deze manifestaties iets goeds werd uitgewerkt. Men was als verplaatst in de dagen toen het Irvingisme voor het eerst optrad. Het is ook uitgekomen, dat vele van die manifestaties niet vrucht waren van fanatisme, maar van bedrog.

N. Amerika. Curiositeiten?

Onder dezen titel vonden wij in *de Wachter* het volgende:

Het Oosten schrijft: „Heeft men vroeger wel dezelfde ellende, doch onder andere vormen gekend, ook het ongeloof blijft precies eender; alleen maar, het wijzigt zijne vormen.

Rev. Dr. Davis W. Clark president van de Methodistische Predikers unie van Cincinnati, O., sprak enkele dagen geleden de volgende schitterende woorden tot zijne broeders de eerw. predikanten:

„Het koninkrijk Gods is binnen in u. Gij kunt dat niet in boeken schrijven. Dat koninkrijk is niets dan liefde en dienst en geloof. Onze leerstellingen mogen we als curiositeiten bewaren en een plaatsje geven in een kist boven op zolder. We mogen ze bewaren, net als wij predikanten de ons voorgeschreven regels bewaren. Ook die regels vernietigen we niet, neen, we bewaren ze als een curiositeit, ofschoon we weten dat we die regels niet meer kunnen naleven en ook niet meer kunnen eischen in onze verlichte dagen. Die regels vertegenwoordigen niets meer dan de verouderde ideeën van het verledene."

Is dat geen kluchtige speech van dezen harlekein Theologischen Doctor?

De Methodisten van Cincinnati houden er een koninkrijk op na zonder regels, zonder wetten en zonder koning, met een liefde op eigen houtje, met een dienst naar eigen welgevallen en met een geloof, dat zich aanpast bij alles, behalve bij den Bijbel. Maar zulk een koninkrijk houden de Nihilisten er ook op na. Die breken insgelijks het bestaande af, om dan het puin tot fondament te gebruiken voor hunne nieuwe stichting.

En wat het ergste is—deze Doctor in de Heilige godgeleerdheid met zijne eerbare luisterende en niet protesteerende zwartrokken, zijn geene curiositeiten. Men vindt deze lieden bij duizenden en hun getal groeit dagelijks in massa aan. Ze overstroomen ons land en dringen de kerken overal binnen, verwoestend en vernielend; echte wolven in schapenvellen gehuld".

Wij vinden dit niet, gelijk *Het Oosten*, kluchtig, maar diep bedroevend. Welk een zware maar toch heerlijke roeping hebben in de Nieuwe Wereld de Gereformeerde kerken, om te midden van zooveel dwaling en afwijking de banier van de waarheid omhoog te houden!

Gemengd Nieuws.

De Groothertog en de Groothertogin van Baden hebben op den dag waarop zij hun gouden bruiloft vierden, de volgende woorden in hun Bijbel laten schrijven: »Deze kostbare Bijbel werd ons bij ons huwelijk door de Evangelische geestelijkheid van het land geschonken. Nu ons heden door Gods genade vergund wordt den dag te zien wederkeeren, die ons voor 50 jaren zulk een onuitsprekelijk groot geluk bracht, wenschen wij met dankbaarheid in dat dierbaar boek te betuigen, dat de heilswaarheden daarin verkondigd ons tot richtsnoer in ons leven, tot sterking bij het vervullen van onzen plicht, tot troost in lijden en tot den heerlijksten zegen, op onzen door God zoo genadigd bestuurden levensweg, in het onwankelbaar geloof aan den Verlosser en in de vaste hoop der eeuwige heerlijkheid, geweest zijn."

Niet alleen in Nederland heeft menig predikant te klagen over een al te karig tractement. Toen onlangs de bisschop van Manchester te Isury het woord voerde, sprak hij er ook van, dat het wenschelijk was dat eene beweging op touw werd gezet om den predikanten een behoorlijk tractement te verzekeren. Hij verzekerde dat sommige predikanten blij waren de afgelegde kleeren van hun meer bevoorrechte broeders te dragen, en niet in staat gevonden werden al hunne kinderen op denzelfden dag een middagmaal te geven. Inderdaad zijn er 1491 »clergymen", wier tractement ƒ 800 niet te boven gaat; 7,000 die ƒ 1500 en 4,704 die ƒ 1800 's jaars ontvangen. Als men weet dat het geld in Engeland minder waarde heeft dan in ons land, dan zijn deze tractementen al zeer laag. Het helpt deze predikanten niet veel, dat daarentegen sommige bisschoppen fabelachtige hooge tractementen — enkelen ontvangen honderdduizenden — hebben.

Dr. John. Watson. Te Mount Pleasant in Iowa in de Vereenigde Staten is Dr. Watson overleden. Hij werd in 1875 predikant bij de Vrije Schotsche Kerk en bediende het eerst, na als hulpprediker in Edinburgh werkzaam te zijn geweest, de kerk te Logualmond, een stil dorp in Perthshire. Daarna werd hij predikant te Glasgow en vervolgens is hij als predikant van een nieuwe Presbyteriaansche gemeente te Sefton Park in Liverpool beroepen.

Als schrijver werd »Dr. J. Watson bekend door zijn schetsen uit de Hooglanden van Schotland onder de pseudoniem van »Ian Maclaren." In de vruchten van zijn pen, zoo schrijft *The Christian*, stelde hij geestelijke dingen op een manier die teleurstelde (unsatisfactory) voor. Het scheen alsof hij den geestestoestand van karakters die te kort schoten in het Evangelisch geloof in het volbrachte werk van den Verlosser, goedkeurde". Wij halen oprettelijk het oordeel van het Engelsche orgaan aan, ten einde te laten zien, dat hetgeen wij ten oprichte van den in Nederland ook zoo veel gelezen schrijver meermalen in dit blad opmerkten, door een Christelijk blad in Engeland bevestigd wordt.

Dat neemt niet weg, dat men hem in de Presbyteriaansche kerk zoo hoog waardeerde, dat op het agendum van de Synode der Presbyteriaansche kerk, die dezer dagen vergadert, het voorstel voorkwam om hem tot opvolger van Dr. Oswald Dykes te benoemen.

Dr. Watson had zich naar Mount Pleasant begeven om aldaar eene voorlezing te houden voor de studenten van de Wesleyaansche universiteit van Iowa.

Een alcohol-spreekuur. Een »Stadtrat" te Dortmund kwam op de gedachte, een spreekuur aan te kondigen voor hen die aan of door drankzucht lijden. Als medewerker aan »Armenzorg" bemerkte hij dat de drankzucht oorzaak was dat enorme sommen uit de openbare kas moesten opgebracht worden. Er moest meer tengevolge van dronkenschap uit de armenkas genomen worden, dan bijv. door ziekte en werkeloosheid, daar door deze laatste oorzaken slechts tijdelijk hulp behoeft verleend te worden, terwijl door misbruik van alcoholische dranken voortdurende ellende in het leven van afzonderlijke personen en van huisgezinnen wordt teweeggebracht.

Ieder wordt tot het komen op het vastgestelde spreekuur uitgenoodigd, die door eigen drankzucht of door die van anderen in ellende geraakt is. Tot hiertoe kwamen meest vrouwen van dronkaards op het spreekuur. Hetgeen deze mededeelden werd, met belofte dat haar naam niet opgeteekend zou worden, opgeschreven. Daarna sprak men met den man over welken geklaagd was. Aan de besturen van onthoudersvereenigingen werd als daartoe aanleiding bestond, mededeeling gedaan van hetgeen op deze wijze tot klaarheid gekomen was, met verzoek om de drankzuchtigen te bearbeiden. Op deze manier is het reeds gelukt ond rscheidene alcohotisten tot leden der geheelonthoudersvereenigingen te maken; andere werden in een asyl voor drankzuchtigen geplaatst, en wel op kosten van een fonds, waarover het armbestuur te beschikken heeft.

Een navolgenswaardig voorbeeld.

Den 3den Juli 1906 brandde de groote St. Michaeliskerk te Hamburg af. De senaat besloot die kerk, volgens de oude nog bestaande plannen weder op te bouwen. Trots den tegenstand der sociaal-democraten, heeft de burgerij van Hamburg het besluit van den Senaat goedgekeurd, al zal de stad daarvoor een kleine twee millioen guldens moeten besteden.

Winckel.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

Een drietal vragen van J. H. Jr. te G., zijn nu het eerst aan de beurt. Nummer 1 luidt:

Hoe kon Paulus het Romeinsche burgerrecht hebben, terwijl hij van Tarsus afkomstig was?

Heel duidelijk is het woord „terwijl" in deze vraag niet. We zullen echter gaarn beproeven een antwoord te geven.

Tarsus, Paulus' geboorteplaats, was een stad in Cilicië in Klein Azië of destijds Azie. Zij lag dus in een land, dat tijdens Paulus' geboorte reeds onder de heerschappij der Romeinen stond; al werd het niet door Romeinen bewoond. Romeinsch burgerrecht hadden de bewoners van onderworpen landen niet. Dit hadden alleen geboren Romeinen, of zij die 't burgerrecht gekocht of uit gunst verkregen hadden, alsook de nakomelingen van dezulken.

Nu had de stad Tarsus, die welvarend en een zetel van geleerdheid was, verschillende voorrechten, door Romeinsche heerschers verleend, boven andere steden. Men heeft wel eens gemeend, dat tot die voorrechten ook behoorde het Romeinsch burgerschap voor alle bewoners. Doch uit het boek der Handelingen blijkt, dat dit niet zoo is. Immers, als Paulus de gevangene is der Romeinen (zie Hand. 21) en zegt, dat hij uit Tarsus is, weerhoudt hen dit niet, van hem te willen geeselen. Doch wat lezen we nu in Hand. 22?

„En alzoo zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond: Is het ulieden geoorloofd eenen Romeinschen mensch, en dien onveroordeeld, te geeselen? Als nu de hoofdman over honderd dat hoorde, ging hij toe en boodschapte het den overste, zeggende: Zie wat gij te doen hebt; want deze mensch is een Romein. En de overste kwam toe, en zeide tot hem: Zeg mij,